

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 429/2018-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. novembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Poláčekom, advokátska kancelária, Dlhá 2039/6, Banská Bystrica, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva zúčastňovať sa na správe vecí verejných podľa čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prístup k voleným funkciám podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Brezno č. k. 3 S 3/2018-96 z 27. septembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. októbra 2018 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“, v citáciách aj „žalobca“), ktorou namieta porušenie svojho

základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy podľa čl. 46 ods. 2 ústavy, základného práva zúčastňovať sa na správe vecí verejných podľa čl. 30 ods. 1 ústavy, základného práva na prístup k voleným funkciám podľa čl. 30 ods. 4 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Brezno (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 S 3/2018-96 z 27. septembra 2018.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Miestna volebná komisia [REDAKOVANÉ] (ďalej len „volebná komisia“) rozhodnutiami č. 07/2018-MVK a č. 09/2018-MVK z 20. septembra 2018 rozhodla o nezaregistrovaní sťažovateľa ako nezávislého kandidáta pre voľby starostu obce [REDAKOVANÉ] a pre voľby do obecného zastupiteľstva obce [REDAKOVANÉ]. Dôvodom negatívnych rozhodnutí volebnej komisie bolo jej zistenie, že *„predložené podpisové listiny, ktoré sú súčasťou kandidátnej listiny nezávislého kandidáta, neobsahujú náležitosti stanovené v § 171 ods. 9 (resp. „§176 ods. 8“, pozn.) zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva“.*

3. Sťažovateľ podal proti obom rozhodnutiam volebnej komisie žalobu podľa piateho dielu tretej hlavy štvrtej časti zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“), v ktorej vyjadril presvedčenie, že *„aj keď som si vedomý, že niektoré podpisy môžu vykazovať formálne chyby... minimálne 200 podpisov je v súlade so zákonom“.* K výhradám, ktoré voči názvu obce na kandidátnych listinách vzniesla volebná komisia, sťažovateľ uviedol, že *„je evidentne jasné, že ide o občanov našej obce, nakoľko sa mohli do podpisových listín podpísať len občania s trvalým pobytom v obci, čo je napísané aj v podpisovom hárku vo vysvetlivkách na spodnej strane listiny. Názov obce, v ktorej som sa uchádzal o podpisy, je jasne napísaný aj na vrchnej časti podpisového hárku, preto je jasné o akú obec ide. Tiež mi neboli uznané podpisy napr. [REDAKOVANÉ], kvôli nenapísaniu celého mena, pričom je evidentné, že v našej obci sa nachádza len jediná osoba s takýmto menom a dátumom narodenia. Konkrétne táto osoba je zubný lekár v našej obci, a preto je verejne známa. Z mien a adries je jasné, že v podpisových hárkoch sú podpísaní len obyvatelia našej obce.“.*

4. V žalobe tiež sťažovateľ zdôraznil, že „pri predávaní kandidátskej listiny zapisovateľke volebnej komisie mi bolo potvrdené, že je to v poriadku v zmysle usmernenia, ktoré im bolo oznámené na školení, ktoré bolo vykonané pre komunálne voľby 2018. Podľa zapisovateľky volebnej komisie je evidentne jasné, že ide o mená a adresy nachádzajúce sa v našej obci. Volebná komisia nemá podľa slov zapisovateľky vyškrtnúť podpis z podpisových hárkov, len preto, že nie je úplná adresa, ak je zrejmé, že podpísaný je občan našej obce.“. Nadväzne sťažovateľ v žalobe uviedol, že „kandidátsku listinu, ktorej súčasťou sú podpisové listiny, som odovzdal v pondelok ráno 10.9.2018, teda jeden deň pred zákonom stanoveným termínom... Ak by ma zapisovateľka vyzvala na doplnenie podpisových listín, urobil by som tak ešte v stanovenom termíne.“.

5. V žalobe sťažovateľ taktiež vniesol „námietku zaujatosti voči volebnej komisii a to preto, že jedna členka komisie je sestra osoby kandidujúcej na starostku obce a tiež bola v komisii so svojou kmotrou. Ďalší člen komisie je podľa môjho vedomia predseda politickej strany v obci [REDAKOVANÉ], ktorá postavila do volieb ďalšieho kandidáta. Podľa mojich neoficiálnych vedomostí práve na agresívny nátlak týchto členov som bol vyradený z možnosti zúčastniť sa volieb.“.

6. Okresný súd o žalobe sťažovateľa uznesením č. k. 3 S 3/2018-96 z 27. septembra 2018 rozhodol tak, že v časti vznesenej námietky zaujatosti konanie zastavil a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Okresný súd v konaní preveril všetky podpisové listiny, ktoré sťažovateľ na podporu svojej kandidatúry predložil, pričom v otázke vyhodnotenia „voliča [REDAKOVANÉ], dátum narodenia [REDAKOVANÉ], trvalý pobyt [REDAKOVANÉ]... súd zistil, že sa jedná o osobu s trvalým bydliskom v obci [REDAKOVANÉ], ktorá je v obci zubnou lekárkou, teda je v obci všeobecne známou osobou a nezameniteľnou s inou osobou, čiže v danom prípade sa súd nestotožnil s rozhodnutím miestnej volebnej komisie o neuznaní tejto voličky na podporu kandidatúry žalobcu, pretože postup miestnej volebnej komisie bol v danom prípade príliš formalistický“.

7. K viacnásobne na podpisových listinách použitému označeniu názvu obce ako „[REDAKOVANÉ]“ sa okresný súd „nestotožnil s názorom žalobcu, že názov obce je jednoznačný, pretože trvalý pobyt... určený ako [REDAKOVANÉ] je nesprávny, pretože je

zameniteľný s inými obcami pod názvom [REDACTED], a to [REDACTED] okre. [REDACTED], [REDACTED] okr. [REDACTED] a [REDACTED] okr. [REDACTED]. Taktiež sa súd nestotožnil s názorom žalobcu čo sa týka voličov z podpisového hárka č. 2 pod poradovým číslom 9 a 10 [REDACTED], [REDACTED], trvalý pobyt [REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED], s adresou trvalého pobytu [REDACTED], pretože volič má byť jednoznačne označený menom a priezviskom čo muselo byť žalobcovi, ako aj voličovi jasné... a označenie trvalého pobytu u obidvoch voličov len označením ulice a čísla domu [REDACTED] je tiež neúplné a teda nesprávne, keďže trvalý pobyt pozostáva z názvu obce, názvu ulice a čísla domu... podpisový hárak č. 5 je nesprávny – neúplný, pretože u všetkých označených voličov pod č. 1 až 10 sú nesprávne vyplnené trvalé pobyty, keďže majú uvedenú len ulicu s číslom domu bez označenia obce... Podpisový hárak č. 6 má pri voličoch č. 1 až 6 nesprávne, neúplne uvedený trvalý pobyt... Podpisový hárak č. 7 je pri voličke č. 4 nesprávne označený trvalý pobyt keďže obec [REDACTED] je zameniteľná s inými obcami... V podpisovom hárku č. 10 pod poradovým číslom 1 má volička pri trvalom pobyte uvedené PSC [REDACTED], pričom však práve POSČ jasne konkretizuje, o ktorú obec ide, preto sa súd nestotožnil s názorom žalovaného a túto voličku žalobcovi akceptoval, nemohol však súd akceptovať voliča pod poradovým číslom 2 s nesprávne uvedeným trvalým pobytom... Podpisový hárak č. 11 pod poradovým č. 8 má volič [REDACTED] nesprávne označený trvalý pobyt... na podpisovom hárku č. 13 je úplne nečitateľné priezvisko voličky č. 9... Podpisový hárak č. 14 pri voličoch pod poradovým č. 2, 3 a 4 úplne absentuje ich trvalý pobyt, nakoľko je zákonnou povinnosťou vypísať trvalý pobyt voliča v zmysle predtlaču, teda názov obce, názov ulice a číslo domu a nie adresu trvalého pobytu nahradiť opakovacím znamienkom a pri voličovi pod poradovým číslom 6 je trvalý pobyt nesprávny,... Podpisový hárak 15 pri voličoch pod poradovým č. 4 a 6 je neúplne, teda nesprávne napísaný trvalý pobyt... podpisový hárak č. 18 pri voličoch 6 až 10 absentuje riadny trvalý pobyt s označením názvu obce, keďže v SR obec [REDACTED] neexistuje a [REDACTED] nemá ani miestnu časť pod názvom [REDACTED], len označenie ulice, pričom pri voličke pod poradovým č. 5 absentuje aj jej krstné meno. Podpisový hárak 19 u voliča pod poradovým číslom 10 je nesprávne napísaný trvalý pobyt... V podpisovom hárku č. 20 u voličky pod poradovým č. 1 absentuje jej krstné meno. V podpisovom hárku č. 21 u voličov pod poradovým č. 1 až 7 absentuje správne označený trvalý pobyt...

a u voliča pod poradovým č. 1 úplne absentuje aj jeho krstné meno. Podpisový hárok č. 22 u voličov pod poradovým č. 1 až 4 a 8 až 10 je nesprávne označený trvalý pobyt, pričom pri voličke č. 1 a 5 obasentuje aj krstné meno. Podpisový hárok č. 23 pri voličoch pod poradovým č. 5, 6 a 10 je nesprávne a neúplne označený trvalý pobyt. Podpisový hárok 24 u voličov pod poradovým č. 7 je neúplne označené krstné meno a trvalý pobyt, pod poradovým č. 9 je trvalý pobyt neúplný a pod poradovým č. 10 absentuje krstné meno voličky.“.

8. Z citovaných zistení okresný súd vyhodnotil „ako jednoznačne preukázané... že z celkového počtu 258 voličov na podporu kandidatúry žalobcu je 60 neakceptovateľných, na základe čoho celkový počet platných voličov obce [REDAKOVANÉ] na podporu kandidatúry žalobcu je len 198, čo je pod hranicou zákonného minimálneho... počtu v zmysle prílohy č. 1 k Zákonu č. 180/2014 Z. z.“. Súčasne okresný súd zdôraznil, že „zmyslom a účelom ustanovení Zák. č. 180/2014 Z. z... ktoré upravujú zákonné náležitosti prejavu vôle voliča na podpisovej listine na podporu kandidatúry nezávislého kandidáta je požiadavka, aby tento prejav vôle bol vykonaný spôsobom, ktorý umožní záver o identite voliča a jeho reálnej existencii, jeho veku a tiež o jeho trvalom pobyte na území obce [REDAKOVANÉ], v ktorej nezávislý kandidát, žalobca kandiduje“.

9. Napokon výrok uznesenia o zastavení konania okresný súd odôvodnil chýbajúcou právomocou na rozhodnutie o námietke zaujatosti členov volebnej komisie, keďže „žalobca ju mal uplatniť priamo u žalovaného v zmysle § 9 CSP...“.

10. V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ argumentuje formalistickým prístupom volebnej komisie i okresného súdu k vyhodnocovaniu obsahu predložených podpisových listín, keďže «jednotlivé údaje o voličoch na podpisových listinách skúmali len s ohľadom na ich „neúplnosť“ a to bez ohľadu na to, či sa ďalej zaoberali otázkou existencie, alebo neexistencie konkrétnej osoby s trvalým pobytom v [REDAKOVANÉ] identifikovať konkrétnu osobu. Aj keď v danom prípade podľa volebného zákona a aj podľa skutočného priebehu udalostí v tomto prípade sa jednalo o príliš krátke lehoty na podrobnejšie skúmanie identít konkrétnych osôb, podľa názoru navrhovateľa –

sťažovateľa nič nebránilo ani MVK... ani Okresnému súdu... aby podľa „voličského zoznamu“ v [REDAKOVANÉ] vedel úplne presne a konkrétne identifikovať konkrétnu osobu a to minimálne z troch identifikačných znakov a to priezviska (prípadne aj mena), dátumu narodenia a ulice. Pritom vôbec nebolo potrebné ďalej tieto osoby identifikovať podľa toho či sú, alebo nie sú konkrétne pri jeho adrese trvalého pobytu uvedené aj o názve obce, pretože tento údaj je opakovane uvádzaný na podpisových listinách a to tak priamo v záhlaví, ako aj vo vysvetlivkovej časti pod samotnými podpismi, čiže každá osoba, ktorá podpisovú listinu podpisovala mala vedieť a určite aj vedela, že podpisuje kandidatúru navrhovateľa – sťažovateľa pre voľby do Obecného zastupiteľstva a starostu obce [REDAKOVANÉ] a rovnako aj to, že sa musí jednať o voliča, ktorý má trvalý pobyt v obci, teda v [REDAKOVANÉ].».

11. Podľa sťažovateľa „Okresný súd Brezno pri zisťovaní skutkového stavu v tomto prípade sa obmedzil len na posudzovanie a formálnu zhodu predložených dôkazov so zákonom č. 180/2014 Z. z. Pritom mu opäť nič nebránilo, aby si od MVK [REDAKOVANÉ] resp. Obce [REDAKOVANÉ] vyžiadal voličský zoznam, resp. menný zoznam obyvateľov obce nad 18 rokov, aby vedel konkretizovať danú osobu aj napriek tomu, že pri jej podpise chýba niektorý údaj podľa § 171 ods. 9 zákona č. 180/2014 Z. z.“.

12. S odvolaním sa na § 171 ods. 9 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“) sťažovateľ argumentuje, že pokiaľ ide o požiadavku, aby v podpisovej listine každý volič pri podpise uviedol meno a priezvisko, dátum narodenia a trvalý pobyt, ktorým sa rozumie názov obce, názov ulice, ak sa obec člení na ulice, a číslo domu, «priamo z dikcie zákona nie je jasné kde tieto údaje majú byť vlastne uvedené, pretože pojem „pri podpise“ môže tiež znamenať aj na ľavo od podpisu, na pravo od podpisu, nad alebo pod podpisom. Vychádzajúce teda z ustanovenia čl. 2 ods. 2 Ústavy... možno konštatovať, že nie len výklad ustanovenia § 171 ods. 9 zákona č. 180/2014 Z. z. MVK v [REDAKOVANÉ], ale predovšetkým Okresného súdu Brezno je nie len nesprávny a formalistický, ale dokonca protiústavný.». Okresný súd sa podľa sťažovateľa taktiež „vôbec, alebo nedostatočne zaoberal aj tou otázkou, že zo strany Miestnej volebnej komisie... bolo možné a to buď v zákonnej lehote, alebo aj po jej uplynutí

odstrániť formálne nedostatky, alebo chyby v podpisových hárkoch.. V záujme zabezpečenia práva na súdnu ochranu pred prípadným nezákonným rozhodnutím MVK v [REDACTED] [REDACTED] v súvislosti s registráciou navrhovateľa – sťažovateľa bol Okresný súd Brezno povinný teda aj prispôbiť tomu zodpovedajúci výklad a aplikáciu príslušných právnych noriem... Okresný súd Brezno v danom prípade takto nepostupoval a preto došlo k porušeniu Ústavou garantovaného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavného zákona č. 460/1992 Zb. “.

13. Sťažovateľ konkretizuje, že k porušeniu jeho základných práv a slobôd malo dôjsť výrokom uznesenia okresného súdu o zmietnutí jeho žaloby, a v závere sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd nálezom vo veci samej takto rozhodol:

„1/ Základné práva sťažovateľa podľa čl. 30 ods. 1 a 4 Ústavy SR Uznesením Okresného súdu Brezno pod č. 3S/3/2018 zo dňa 27.09.2018 porušené boli.

2/ Základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práva slobôd Uznesením Okresného súdu Brezno pod č. 3S/3/20187 zo dňa 27.09.2018 porušené boli.

3/ Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 5 000 EUR, ktoré je Okresný súd v Brezne povinný sťažovateľovi vyplatiť na číslo účtu IBAN: [REDACTED] [REDACTED] do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4/ Okresný súd v Brezne je povinný nahradiť advokátskej kancelárii JUDr. Petra Poláčka, so sídlom Dlhá 2039/6, 974 05 Banská Bystrica trovy právneho zastúpenia vo výške 390,50 EUR na účet AK, IBAN: [REDACTED] do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

14. Sťažovateľ navrhuje ústavnému súdu aj nariadenie dočasného opatrenia spočívajúceho v odklade vykonateľnosti napadnutého uznesenia okresného súdu.

II.

15. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

16. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

17. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011).

18. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

19. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

20. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

21. Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa

obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

22. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, ktoré sú „pánmi zákonov“, mohol by nahradiť napadnutý právny názor všeobecného súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. Skutkové a právne závery všeobecného súdu teda môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

23. Otázka posúdenia prípustnosti registrácie kandidáta na poslanca obecného zastupiteľstva, príp. starostu obce je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02, I. ÚS 350/06, III. ÚS 727/2016). Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľa so skutkovým a právnym názorom okresného súdu vysloveným v napadnutom uznesení, ktorým okresný súd zamietol návrh sťažovateľa na vydanie rozhodnutia o zaregistrovaní kandidáta podľa § 303 SSP.

24. Z odôvodnenia uznesenia okresného súdu (citované v bodoch 7 a 8) vyplýva, že okresný súd svoje rozhodnutie o zamietnutí návrhu sťažovateľa zdôvodnil s ohľadom na vymedzenie predmetu súdneho prieskumu dostatočne zrozumiteľne po stránke skutkovej aj právnej. Závery okresného súdu netrpia vnútornými rozpormi a nepôsobia arbitrárne. Ústavný súd súčasne konštatuje, že v rozhodnutí okresného súdu nezistil žiadnu takú skutočnosť, na základe ktorej by bolo možné usudzovať, že závery okresného súdu vyslovené v napadnutom uznesení sú zjavne neodôvodnené alebo svojvoľné. Závery

okresného súdu v danej veci nemožno považovať za arbitrárne alebo zjavne neodôvodnené či inak ich účinky za nezlučiteľné s príslušnou ústavnou úpravou ľudských práv a základných slobôd.

25. Na podporu svojho záveru o absencii arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti napadnutého uznesenia okresného súdu ústavný súd považuje za podstatné zdôrazniť práve tie aspekty právnej úpravy, ktoré v spojení s nedostatkami sporných podpisových listín viedli k neúspechu sťažovateľa pri uplatňovaní prostriedkov právnej ochrany jeho pasívneho volebného práva. Ide o pomerne prísne, povahovo formalistické požiadavky plynúce z právnej úpravy a zároveň relatívne krátke zákonné lehoty pre poskytnutie právnej ochrany nezávislému kandidátovi.

26. Podľa § 171 ods. 1 volebného zákona kandidátnu listinu môže podať politická strana, ktorá je registrovaná podľa osobitného predpisu, a nezávislý kandidát. Politická strana doručí kandidátnu listinu v listinnej forme prostredníctvom svojho splnomocnenca a nezávislý kandidát osobne najneskôr 60 dní pred dňom konania volieb zapisovateľovi miestnej volebnej komisie...

27. Podľa § 171 ods. 9 volebného zákona súčasťou kandidátnej listiny každého nezávislého kandidáta je listina podpísaná voličmi, ktorí podporujú jeho kandidatúru a majú trvalý pobyt v obci, v ktorej kandiduje (ďalej len „podpisová listina“). V podpisovej listine každý volič pri podpise uvedie meno a priezvisko, dátum narodenia, trvalý pobyt, ktorým sa rozumie názov obce, názov ulice, ak sa obec člení na ulice, a číslo domu. Na každom hárku podpisovej listiny sa uvedie meno, priezvisko, titul, dátum narodenia a adresa trvalého pobytu kandidáta. Jednou podpisovou listinou možno podporiť len jedného kandidáta. Potrebný počet podpisov je uvedený v prílohe č. 1. Počet obyvateľov obce ku dňu vyhlásenia volieb zverejní obec spôsobom v mieste obvyklým najneskôr 85 dní pred dňom konania volieb.

28. Podľa § 172 ods. 2 volebného zákona miestna volebná komisia zaregistruje kandidátov najneskôr 45 dní pred dňom konania volieb a registráciu kandidátov vyznačí na kandidátnej listine. Registrácia kandidátov je podmienkou vytlačenia hlasovacích lístkov.

29. Podľa § 172 ods. 3 volebného zákona o zaregistrovaní kandidátov alebo nezaregistrovaní kandidátov vyhotoví miestna volebná komisia bezodkladne rozhodnutie, ktoré podpíše jej predseda, a vyzve politické strany, koalície a nezávislých kandidátov, aby si rozhodnutie prevzali do 24 hodín. Ak politická strana alebo koalícia, alebo nezávislý kandidát neprevezmú rozhodnutie v ustanovenej lehote, považuje sa rozhodnutie za prevzaté.

30. Podľa § 172 ods. 4 volebného zákona proti rozhodnutiu miestnej volebnej komisie o nezaregistrovaní kandidáta môže dotknutá kandidujúca politická strana alebo koalícia a dotknutý nezávislý kandidát podať návrh na vydanie rozhodnutia o zaregistrovaní kandidáta na správny súd.

31. Podľa § 176 ods. 1 volebného zákona regulujúceho kandidatúru na funkciu starostu obce kandidátnu listinu môže podať politická strana, ktorá je registrovaná podľa osobitného predpisu, a nezávislý kandidát. Politická strana doručí kandidátnu listinu v listinnej forme prostredníctvom svojho splnomocnenca a nezávislý kandidát osobne najneskôr 60 dní pred dňom konania volieb zapisovateľovi miestnej volebnej komisie...

32. Podľa § 176 ods. 8 volebného zákona súčasťou kandidátnej listiny každého nezávislého kandidáta je podpisová listina podpísaná voličmi, ktorí podporujú jeho kandidatúru a majú trvalý pobyt v obci, v ktorej kandiduje. V podpisovej listine každý volič pri podpise uvedie meno a priezvisko, dátum narodenia, trvalý pobyt, ktorým sa rozumie názov obce, názov ulice, ak sa obec člení na ulice, a číslo domu. Na každom hárku podpisovej listiny sa uvedie meno, priezvisko, titul, dátum narodenia a adresa trvalého pobytu kandidáta. Jednou podpisovou listinou možno podporiť len jedného kandidáta. Potrebný počet podpisov je uvedený v prílohe č. 1. Počet obyvateľov obce ku dňu vyhlásenia volieb zverejní obec spôsobom v mieste obvyklým najneskôr 85 dní pred dňom konania volieb.

33. Podľa § 177 ods. 2 volebného zákona miestna volebná komisia zaregistruje kandidátov najneskôr 45 dní pred dňom konania volieb a registráciu kandidátov vyznačí na kandidátnej listine. Registrácia kandidátov je podmienkou vytlačenia hlasovacích lístkov.

34. Podľa § 177 ods. 3 o zaregistrovaní kandidátov alebo nezaregistrovaní kandidátov vyhotoví miestna volebná komisia bezodkladne rozhodnutie, ktoré podpíše jej predseda, a vyzve politické strany, koalície a nezávislých kandidátov, aby si rozhodnutie prevzali do 24 hodín. Ak politická strana alebo koalícia, alebo nezávislý kandidát rozhodnutie neprevezmú v ustanovenej lehote, považuje sa rozhodnutie za prevzaté.

35. Podľa § 177 ods. 4 proti rozhodnutiu miestnej volebnej komisie o nezaregistrovaní kandidáta môže dotknutá kandidujúca politická strana alebo koalícia a dotknutý nezávislý kandidát podať návrh na vydanie rozhodnutia o zaregistrovaní kandidáta na správny súd. Návrh možno podať do troch dní odo dňa prevzatia rozhodnutia miestnej volebnej komisie.

36. Podľa § 307 SSP žaloba musí byť podaná v lehote troch dní od prevzatia rozhodnutia žalovaného o nezaregistrovaní kandidáta pre voľby do orgánov samosprávy obcí.

37. Podľa § 310 Správneho súdneho poriadku správny súd rozhodne o žalobe do troch dní od jej doručenia.

38. Volebný proces v štádiu pred uskutočnením samotného hlasovania je regulatívne koncipovaný tak, aby podpora voličskej základne v prospech kandidatúry nezávislého kandidáta bola v momente hlasovania čo najautentickejšia. Uvedená podpora je veličinou veľmi premenlivou a nemalo by význam registrovať nezávislého kandidáta, ktorý sa už ani v tejto rovine nemôže opierať o vzorku voličskej základne odôvodňujúcu jednak rozumnú mieru pravdepodobnosti jeho zvolenia, no súčasne aj relevanciu jeho príspevku do volebnej súťaže jednotlivých programov a koncepcií rozvoja obce.

39. Práve na podklade formulovaného účelového pozadia dotknutej právnej úpravy sú postupy v „prípravnej“ fáze pred voľbami koncentrované do krátkych lehôt stanovených na realizáciu relevantných právnych úkonov nezávislých kandidátov. Z tejto črty právnej úpravy potom logicky vyplýva aj ospravedlniteľnosť prísneho formalizmu pri preukazovaní potrebnej podpory voličskej základne v prospech nezávislého kandidáta. Niet tu priestoru očakávať od orgánov ochrany práva (volebná komisia, správny súd) podrobné dôkazné skúmanie splnenia všetkých podmienok pre účasť nezávislého kandidáta v procese volieb. Preto aj podpisová listina na podporu kandidatúry nezávislého kandidáta má byť formálne vyhotovená tak, aby v čo najväčšej možnej miere vylučovala pochybnosti o reálnosti prejavu vôle jednotlivých signatárov, prípadne dokonca o ich zameniteľnosti s inými osobami, a aby sa proces registrácie nezávislého kandidáta volebnou komisiou procesne obmedzil iba na prekontrolovanie splnenia zákonom požadovaných náležitostí podpisovej listiny spojené s rýchlym rozhodnutím o (ne)splnení podmienok podľa § 171 ods. 9, resp. § 176 ods. 8 volebného zákona.

40. V popísanom prostredí potom nemožno akceptovať predstavu sťažovateľa formulovanú ako výtku okresnému súdu, podľa ktorej sa *„vôbec, alebo nedostatočne zaoberal aj tou otázkou, že zo strany Miestnej volebnej komisie... bolo možné a to buď v zákonnej lehote, alebo aj po jej uplynutí odstrániť formálne nedostatky, alebo chyby v podpisových hárkoch.. V záujme zabezpečenia práva na súdnu ochranu pred prípadným nezákonným rozhodnutím MVK v [REDAKOVANÉ] v súvislosti s registráciou navrhovateľa – sťažovateľa bol Okresný súd Brezno povinný teda aj prispôbiť tomu zodpovedajúci výklad a aplikáciu príslušných právnych noriem...“*.

41. Z rovnakého dôvodu nemožno prijať ani sťažovateľovu kritiku volebnej komisie a okresného súdu, podľa ktorej *«jednotlivé údaje o voličoch na podpisových listinách skúmali len s ohľadom na ich „neúplnosť“»* a ku ktorej následne pripojil i požiadavku skúmania existencie alebo neexistencie konkrétneho obyvateľa obce [REDAKOVANÉ]. Proces registrácie kandidátnych listín spätý so zákonom regulovanými obsahovými náležitosťami identifikujúcimi podporovateľa konkrétneho nezávislého kandidáta by strácal svoj zmysel, ak by bolo dôvodné očakávať od volebnej komisie či dokonca od správneho súdu preskúmajúceho zákonnosť jej rozhodnutia o nezaregistrovaní podrobný

vyhľadávací prieskum smerujúci k zisteniu reálnej existencie podpísaných podporovateľov. Prísnosť právnej úpravy je dôkazom, že predstavy sťažovateľa o úlohách orgánov ochrany práva v prípravnej fáze pred voľbami nezodpovedajú vôli zákonodarcu prejavenej v texte právneho predpisu, a tým ani jeho účelu (bod 38). Práve na samotného nezávislého kandidáta zákonodarca preniesol dominantnú časť zodpovednosti za úspech procesu jeho registrácie. On má záujem zastupovať voličov pri politickom i náležitom odbornom presadzovaní stratégií a koncepčných zámerov rozvoja obce, a preto je od neho dôvodné očakávať dôkladné splnenie podmienok preukazujúcich relevantnú podporu voličskej základe pre jeho kandidatúru. Volebná komisia a následne i správny súd sú ustanovené prioritne na formálne preverenie úplnosti listín predložených na účel registrácie nezávislého kandidáta a len v časovo a priestorovo celkom nenáročných otázkach možno od nich očakávať iniciatívu smerujúcu k objasneniu skutočností rozhodných pre prijatie záveru o registrovaní alebo nezaregistrovaní nezávislého kandidáta.

42. Z uvedených dôvodov ústavný súd dokázal už pri predbežnom prejednaní sťažnosti prijať nespochybniteľný záver o absencii arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti rozhodnutia okresného súdu. Prijatie sťažnosti na ďalšie konanie a naň nadväzujúci meritórny prieskum realizovaný ústavným súdom by tak za žiadnych okolností neboli spôsobilé viesť k záveru o porušení základných práv sťažovateľa zaručených čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, prípadne o porušení jeho práva garantovaného čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tejto časti preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

43. Sťažovateľ namietal aj porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 30 ods. 1 a 4 ústavy. Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v časti namietajúcej porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj vzhľadom na to, že napadnuté uznesenie okresného súdu ústavný súd považuje za ústavne konformné, zo skutočností, ktoré sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, nevyplýva žiadna možnosť porušenia základných práv zaručených čl. 30 ods. 1 a 4 ústavy, realnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, preto aj v tejto časti odmietol sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú.

44. Na základe uvedených skutočností ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Preto zostalo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa formulovaných v sťažnostnom petite (priznanie finančného zadosťučinenia, náhrada trov), ako aj o návrhu na dočasné opatrenie podľa § 52 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2018